

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 820/2016-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2017 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s. r. o., Bočná 10, Košice, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Nicol Hlaváčiková, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 74/2007 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 27 Rob 330/2006) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 74/2007 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 74/2007 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 543,14 € (slovom päťstoštyridsaťtri eur a štrnásť centov) na účet jej právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Mária Grochová a partneri s. r. o., Bočná 10, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 820/2016 z 29. novembra 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 74/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažnosť v časti, ktorá smerovala proti postupu Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v odvolacích konaniach vedených pod sp. zn. 1 Cob 32/2008, 2 Cob 73/2010 a sp. zn. 2 Cob 62/2013, ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľka okrem iného uviedla:

«Dňa 27.10.2006 som na Okresný súd podala žalobu o zaplatenie 1.948,48 EUR s prísl., keďže mi žalovaný nezaplatil za služby, ktoré som mu ako samostatne zárobkovo činná osoba poskytla. Konanie bolo najprv vedené pod spis. zn. 27 Rob/330/2006, potom, čo protistrana podala voči vydanému platobnému rozkazu odpor, je konanie vedené pred Okresným súdom pod spis. zn. 27 Cb/74/2007.

Dňa 18.12.2007 Okresný súd uznesením vyhovel môjmu návrhu, aby do konania pristúpil žalovaný v 2. rade. Odvolanie žalovaného v 1. rade proti predmetnému uzneseniu odmietol Krajský súd uznesením zo dňa 29.04.2008, spis. zn. 1 Cob/32/2008.

Dňa 11.11.2009 vyhlásil Okresný súd prvý rozsudok vo veci.

Dňa 31.3.2011 Krajský súd prvý rozsudok Okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to uznesením pod spis. zn. 2 Cob/73/2010.

Dňa 10.02.2012 vydal Okresný súd uznesenie, ktorým konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil. Až na pojednávaní konanom dňa 12.09.2012 vypočul Okresný súd žalovaného v 2. rade. Dňa 05.12.2012 vyhlásil Okresný súd druhý rozsudok vo veci.

Dňa 30.01.2014 Krajský súd druhý rozsudok Okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to uznesením pod spis. zn. 2 Cob/62/2013.

Na pojednávaní konanom dňa 24.06.2015 vyhlásil Okresný súd tretí rozsudok vo veci. Jeho písomné vyhotovenie mi k dnešnému dňu nebolo doručené. Z odôvodnenia prezentovaného súdom prvého stupňa na danom pojednávaní vyplýva, že budem po 3x nútená voči tomuto rozsudku sa odvolať.“

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že krajský súd uznesením sp. zn. 2 Cob 188/2015 z 31. augusta 2016 už tretíkrát zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ostatným úkonom okresného súdu vo veci je nariadenie termínu pojednávania na 27. február 2017.

3. Keďže dosiaľ nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené, sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 74/2007. Ďalej sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný

súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a aby jej priznal finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a trovy konania v sume 355,74 €.

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprV 509/2016 z 18. novembra 2016, v ktorom okrem iného uvádza, „že Okresný súd Košice I v danej veci konal. Vo veci sa uskutočnilo niekoľko pojednávanií, ktoré boli odročené z dôvodu dokazovania, vypočutia svedkov, prípadne práceneschopnosti strán sporu. Vo veci Okresný súd Košice I trikrát rozhodol rozsudkom, avšak všetky tri rozsudky boli zrušené Krajským súdom v Košiciach.“.

K vyjadreniu okresného súdu bolo pripojené aj stanovisko zákonného sudcu, ktorý okrem iného uviedol: „považujem predmetnú sťažnosť za nedôvodnú, ako konajúci sudca vo veci som priebežne v mesačných, resp. dvojmesačných intervaloch vykonával relevantné úkony, žiadal stanoviská aj od právneho zástupcu sťažovateľky priebežne počas celého tohto obdobia, a rozhodoval plynulo o merite veci. Mám za to, nedošlo k porušeniu práva na verejné prerokovanie vecí bez zbytočného prietahu.“

5. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti bol aj opis relevantných úkonov doterajšieho priebehu napadnutého konania:

„Dňa 27.10.2006 bol Okresnému súdu Košice I doručený návrh na zaplatenie 1.948,48 eur s príslušenstvom.

Dňa 22.11.2006 č. k. 27 Rob/330/2006-16 súd vydal vo veci platobný rozkaz, ktorým zaviazal odporcu na úhradu žalovanej sumy s príslušenstvom.

Písomným podaním doručeným súdu dňa 21.12.2006 podal navrhovateľ voči platobnému rozkazu odpor.

Dňa 6.12.2007 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie a bolo odročené za účelom vypočutia svedka v konaní.

Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 18.12.2007 č. k. 27 Cb/74/2007-69, súd pripustil do konania na strane odporcu v 2. rade [REDACTED] - [REDACTED]

[REDACTED], [REDACTED].

Písomným podaním zo dňa 24.1.2008 podal voči uzneseniu odporca odvolanie.

Uznesením zo dňa 29.4.2008 č. k. 1 Cob/32/2008-160 Krajský súd v Košiciach odmietol odvolanie odporcu.

Následne vo veci sa dňa 17.10.2008, 17.12.2008, 29.5.2009 a dňa 7.8.2009, uskutočnilo niekoľko pojednávanií a dňa 11.11.2009 Okresný súd Košice I rozhodol rozsudkom č. k. 27 Cb/74/2007-253.

Voči vyššie uvedenému rozsudku podal odvolanie odporca.

Uznesením zo dňa 31.3.2011 č. k. 2 Cob/73/2010-287 Krajský súd v Košiciach zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Dňa 5.12.2012 Okresný súd Košice I opätovne rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 27 Cb/74/2007-352, v ktorom zaviazal odporu na zaplatenie sumy 199,16 eur s 14 % ročným úrokom z dlžnej sumy od 3.1.2008 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Následne vo veci voči vyššie uvedenému rozsudku podala odvolanie navrhovateľka a spis bol predložený Krajskému súdu v Košiciach.

Dňa 16.4.2014 bolo Okresnému súdu Košice I doručené uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob/62/2013-387, ktorým zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vo veci sa uskutočnilo dňa 26.11.2014 súdne pojednávanie, ktoré bolo odročené za účelom vypočutia svedka a dňa 24.6.2015 Okresný súd Košice I opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 27 Cb/74/2007-415.

Krajský súd v Košiciach uznesením doručeným Okresnému súdu Košice I dňa 18.10.2016 zrušil rozsudok v napadnutom výroku a v zrušujúcej časti vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Vo veci sudca [REDAKOVANÉ] určil termín pojednávania na deň 22.2.2017 o 10.00 hod. na č. dv. 26B, Tichá 21, Košice.“

6. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka stanovisko zaujala v podaní doručenom ústavnému súdu 25. januára 2017.

V prvej časti stanoviska sťažovateľka uvádza výhrady voči odmietnutiu sťažnosti ústavným súdom, pokiaľ sťažnosť smerovala proti postupu krajského súdu.

V druhej časti stanoviska sťažovateľka prezentuje svoj nesúhlas s obsahom vyjadrenia okresného súdu a zákonného sudcu k sťažnosti.

V argumentácii poukazuje najmä na podľa jej názoru nedostatočnú plynulosť konania, neefektívnosť postupu okresného súdu a neakceptovateľnosť toho, že napadnuté konanie „*dnes trvá viac ako 10 rokov a stále je zaťažko odhadnúť, kedy sa právoplatne skončí*“.

Na základe toho sťažovateľka žiada, aby ústavný súd jej sťažnosti vyhovel, konštatoval porušenie jej v sťažnosti označených práv, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 500 € a úhradu trov konania za tri úkony právnej pomoci v sume 543,14 €.

7. Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedeného v jeho vyjadrení z 18. novembra 2016, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Schválením dodatku č. 1 k rozvrhu práce ústavného súdu na obdobie od 1. marca 2016 do 28. februára 2017 došlo k prerozdeleniu nevybavených vecí pridelených sudcovi Ľubomírovi Dobříkovi a náhodným výberom bola vec pridelená 14. septembra 2016 sudkyňi Jane Baricovej, ktorá je členkou III. senátu ústavného súdu.

II.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

12. Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Pokiaľ ústavný súd v ďalšom texte poukazuje na Občiansky súdny poriadok, ide o znenie platné do 1. júla 2016.

16. Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

17. Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie, a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

19. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že spory o zaplatenie finančnej čiastky patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke ich nemožno považovať za zložité. Ani v okolnostiach danej veci podľa názoru ústavného súdu nejde o takú mieru skutkovej zložitosti, ktorou by bolo možné ospravedlniť skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po takmer 9 rokoch od jeho začatia. Na právnu ani skutkovú zložitosť nepoukázal ani okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti.

20. Čo sa týka kritéria správania sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd konštatuje, že nezistil takú závažnú skutočnosť alebo okolnosť, ktorú by v súvislosti s priet'ahmi v konaní bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky.

21. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Napadnuté konanie začalo na okresnom súde 27. októbra 2006 podaním žaloby o zaplatenie finančnej čiastky s príslušenstvom na základe zmluvy o dielo uzavretej podľa § 536 a nasl. Obchodného zákonníka.

22. Ústavný súd konštatuje, že napriek tomu, že okresný súd vo veci konal v zásade plynule, jeho postup však bol poznačený neefektívnosťou. Uvedené vyplýva predovšetkým zo skutočnosti, že prvostupňové rozsudky okresného súdu boli v priebehu napadnutého konania po podaní odvolaní trikrát uzneseniami krajského súdu zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie, v dôsledku čoho nepochybne došlo k spomaleniu jeho priebehu.

23. V prvom prípade rozsudok okresného súdu sp. zn. 27 Cb 74/2007 z 11. novembra 2009 bol uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Cob 73/2010 z 31. marca 2011 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

«Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa namiesto toho, aby stručne zhrnul, čoho sa účastníci domáhajú a z akých dôvodov, poprípade ako vec právne hodnotili, aby vysvetlil, aký skutkový stav zistil a akými úvahami sa pri zisťovaní skutkového stavu riadil a ako vec po právnej stránke posúdil (aké ustanovenia právnych predpisov použil pri subsumpcii zisteného skutkového stavu pod aplikovanú právnu normu), sa obmedzil na opis prednesov a vyjadrení účastníkov konania a ich právnych zástupcov a to bez toho, aby bolo čo i len zrejmé, aký skutkový stav považoval na základe účastníkmi predložených dôkazov a uvedených rozhodných skutočností za preukázaný. Rozhodnutie súdu prvého stupňa postráda obsahové náležitosti rozhodnutia ako takého, ktoré má mať podľa vyššie citovaného § 157 ods. 2 O. s. p. Aj keď konštatuje o skutočnostiach ako „preukázaných“ nie je jasné, na základe čoho dospel k takému záveru a nie je ani zrejmé, ako sa vypořiadal s obranou žalovaných.»

24. Aj rozsudok okresného súdu sp. zn. 27 Cb 74/2007 z 5. decembra 2012 bol uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Cob 62/2013 z 30. januára 2014 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

„V konaní nebolo zatiaľ preukázané, že žalovanému škoda vznikla a že za túto škodu zodpovedá žalobkyňa. Súd prvého stupňa sa v svojom odôvodnení nevypořiadal s otázkou, či bola žalovaná povinná žalobcovi účtovné doklady vrátiť (aké), ak áno, či práve ich

nevrátením vznikla žalovanému škoda (teda, či tie boli Ing. Tomkovou spracované) a či skutočne v žiadanej výške. Len po ustálení tejto otázky (t. j. po ustálení otázky o existencii pohľadávky žalovaného voči žalobkyni) bude možné v prejednávanej veci rozhodnúť.

Pre úplnosť odvolací súd poznamenáva, že započítať možno pohľadávku aj proti vôli druhej strany bez ohľadu na to, či ju táto uznáva alebo nie. Rovnako je možné započítať oproti sebe aj pohľadávky za spracovanie mzdovej agendy a za vedenie účtovníctva, nie je totiž rozhodujúce, že sa jedná o dva rôzne predmety plnenia, rozhodujúce je, že ide o pohľadávky rovnakého druhu plnenia – t. j. peňažné pohľadávky.

Úlohou súdu prvého stupňa bude teda v novom konaní o veci posúdiť tvrdenú existenciu pohľadávky žalovaného voči žalobkyni a následne posúdiť, či došlo k účinnému započítaniu, (t. j. k započítaniu zákonom stanoveným spôsobom). Dôkazné bremeno ohľadom uvedeného zaťažuje žalovaného.“

25. Napokon aj rozsudok okresného súdu sp. zn. 27 Cb 74/2007 z 24. júna 2015 bol uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Cob 188/2015 z 31. augusta 2016 v napadnutom výroku zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

„Ak teda v prejednávanej veci dôjde konajúci súd k záveru, že je pohľadávka, ktorú si žalovaný započítava existentná (t. j. oprávnená) musí sa v svojom rozhodnutí vypořadat' so všetkými vyššie uvedenými skutočnosťami a to, či bola táto pohľadávka splatná, t. j. žalovateľná na súde. Pokiaľ ide o splatnosť danej pohľadávky bude sa súd prvej inštancie riadiť § 340 Obchodného zákonníka, ak dôjde k názoru, že bola splatná, bude sa zaoberat' skutočnosťou, či bol zo strany žalovaného urobený kompenzačný prejav, (pričom splatnosť pohľadávky mohla nastať najneskôr dôjdením kompenzačného prejavu žalobkyni) a následne určiť kedy k zániku týchto pohľadávok došlo.

... Samotný započítací prejav môže mať povahu hmotnoprávneho alebo procesného úkonu. Započítací prejav majúci povahu hmotnoprávneho úkonu je jednostranným adresným právnym úkonom, ktorý nadobúda účinnosť dôjdením adresátovi. Možno ho doručiť akýmkoľvek spôsobom, ktorý sa dostane do sféry jeho dispozície. Započítací prejav ako procesný úkon je kompenzačný úkon urobený v priebehu občianskeho súdneho konania podľa predpisov procesného práva ako obrana proti žalobe. Ustanovenie § 98 O. s. p.

(procesný predpis účinný v čase rozhodovania súdu) upravuje procesné dôsledky uplatnenia námietky započítania pohľadávky žalovaného proti pohľadávke žalobcu v priebehu súdneho konania, kde má žalovaný právo v rámci svojho tvrdenia vzniesť na svoju obranu námietku započítania a súd sa musí touto námietkou zaoberať (ak pohľadávka žalovaného neprevyšuje pohľadávku žalobcu, posudzuje sa prípadne započítanie ako procesný obrana).

... Nepreskúmateľné je aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznaných úrokoch z omeškania odo dňa 3. 1. 2008 s odôvodnením, že od tohto dňa sa žalovaný dozvedel, že je účastníkom konania. Úrok z omeškania ako zákonný inštitút patrí veriteľovi odo dňa, keď je dlžník v omeškani s uplatnenou pohľadávkou, nie od kedy sa stal účastníkom konania, preto nie je zrejmé, na základe čoho bol začiatok omeškania určený vyššie uvedený deň. “

26. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

27. Ústavný súd napokon konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 10 rokoch od jeho začatia.

28. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 74/2007 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

29. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

30. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

33. Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázala na to, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu stav jej neistoty pretrvával už viac ako 9 rokov.

34. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje

nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

35. S prihliadnutím na to, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 10 rokoch od jeho začatia, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

36. Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

37. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní o jej sťažnosti Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s. r. o., Bočná 10, Košice. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

38. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal pri prvých dvoch úkonoch právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839,83 €, a pri treťom úkone právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €.

39. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie, prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej

republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2015 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,39 €) sumu 296,44 € a úhrada za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2017 predstavuje spolu s režijným paušálom (1 x 8,84 €) sumu 151,58 €, teda úhrada za tri úkony právnej služby je 452,61 €. Keďže advokátska kancelária je platcom dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (na základe predloženej fotokópie osvedčenia o registrácii pre DPH)], uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 543,14 €.

40. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie Mária Grochová a partneri s. r. o., Bočná 10, Košice, v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2017